

Liten rotor tørker våt kjeller

Beboerne i Vågedalen 19 har opplevd noe de nesten ikke trodde var mulig: De har fått en tørr kjeller.

MARGUNN REE MICHELSEN
BJØRN ERIK LARSEN (foto)

Margunn.michelsen@bt.no

Tre vidunderbokser som fjerner fuktigheten er grunnen til «miraklet». De kalles for rotor-avfuktere.

– De produserer tørr luft. Våt luftstrøm går gjennom et lag med silica-gelé – det samme stoffet som er i de små posene en kan finne i nyinnkjøpte vesker og jakker. Silica-geleen trekker til seg fuktigheten. Deretter roterer den rundt og blir tørket i en varm luftstrøm. Det er prinsippet om absorpsjon som brukes, dvs. at et stoff har evne til både å trekke til seg fuktighet og deretter gi det fra seg. Fuktigheten blir til slutt ført ut av bygningen, forklarer Lars Jåstad i F-tech som selger avfukterne til installatører.

Rotor-avfuktere er kjent teknologi som i flere tiår har vært brukt i båter, offshore og i Sjøforsvaret. Først nylig er teknologien tatt i bruk i byggemarkedet og i privatboliger.

Fjerner fuktigheten

I Vågedalen 19 ble luftfuktigheten i kjelleren målt til 88 prosent før rotor-avfukterne ble installert. Nå er den gått ned til under 60 prosent. Ifølge Jåstad er perfekt fuktighet et sted mellom 50 og 55 prosent. Da kan en oppbevare både mel og sukker i kjelleren, og henge bunader der.

– Fuktige kjellere fulle av sopp og mugg er for mange et u håndterlig problem. Det eneste som hjelper er å fjerne fuktigheten. Tradisjonelt har den eneste virkningsfulle metoden vært å grave opp rundt huset og drenere på nytt. Det er ikke uten videre enkelt dersom en bor i en bygård i Sandviken, sier Tor-Egil

AVFUKTER: – Inni denne boksen roterer det en boks med silica-gelé, forteller Magne Skintveit (i midten) i ABF Service AS. Til venstre Tor-Egil Arnevig, tredjemann er Lars Jåstad.

Arnevig i ABF Service AS som har montert rotor-avfukterne i Vågedalen og som driver med soppskadesanering.

– Lufting av fuktige kjellere om sommeren gjør problemene bare større. Da skapes det kondens og dermed grobunn for sopp og mugg. Skal det luftes, må det gjøres på kalde vinterdager, noe mange vegrer seg for fordi huset da blir nedkjølt, sier han.

Leier rotor-avfukterne

– Vi betaler 580 kroner i måneden pr. maskin, inkludert en serviceavtale,

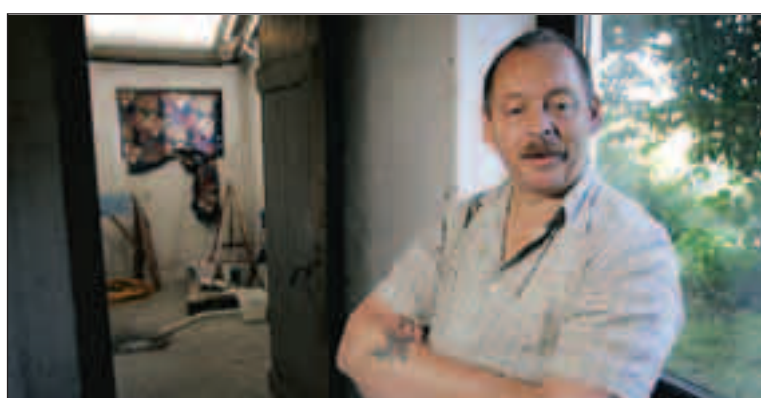
forteller Kirsten Næss i Stor-Bergen Boligutleie AS. Hun er glad for at de endelig har fått bukt med fuktigheten i husene i Vågedalen. De ble bygd av tyskerne som brakker i 1944. Stor-Bergen kjøpte husene av kommunen for fem-seks år siden.

– Fuktige rom er ikke et problem bare i eldre hus. Jeg vil si at hver bygård i Bergen har dette problemet, og vi har også vært tilkalt til flere moderne borettslag og nybygde privatboliger der beboerne slite med det samme, forteller Arnevig.

Han sier det er vanskelig å anslå akkurat hva det vil koste dersom noe

ønsker å kjøpe rotor-avfukteren i stedet for å leie den. Variablene er mange, men rundt 25.000 kroner tror han sammen vil ligge.

– Fuktige kjellere er ikke et nytt problem. Slik har det alltid vært. Forskjellen er at før ble kjellerne brukt til oppbevaring av koks og poteter. En mørk og rå kjeller var helt perfekt til å oppbevare poteter i. I dag stilles andre krav fordi vi har andre behov. Nå vil vi bruke arealene, om ikke annet så til oppbevaring av pappkartonger, klær og annet som krever en tørr kjeller, sier Jåstad.

FRI FOR SOPP: Leif Systad er lungesyk og kunne ikke være i kjelleren tidligere. – Nå er ikke det et problem, sier han.

Insekter og sopp

Leif Systad har bodd i Vågedalen 19 i ett år. Han viser oss rundt i kjelleren som i dag er tørr og fin. Helt uten sopp og mugglukt. Systad er klar til å gå i gang med malerkosten dersom han kan få noe maling.

– Det var så kaldt og rått her at jeg med mine lungeproblemer ikke kunne være her. I tillegg var det rotter, masse insekter og sopp. På tørkeloftet var det umulig å tørke klær vinterstid. Etter kort tid kom det mugglukt i

dem, forteller han.

Luftfuktigheten i kjelleren ble målt til nesten 90 prosent. Forandringen kom da tre avfuktere ble installert, en på loftet og to i kjelleren.

– Vi merket forandringen etter bare noen uker, forteller Systad.

Nå har han tatt boden i kjelleren i bruk. Her har blant annet verktøyet hans fått plass. Tidligere torde han ikke oppbevare noe elektrisk der på grunn av fuktigheten.

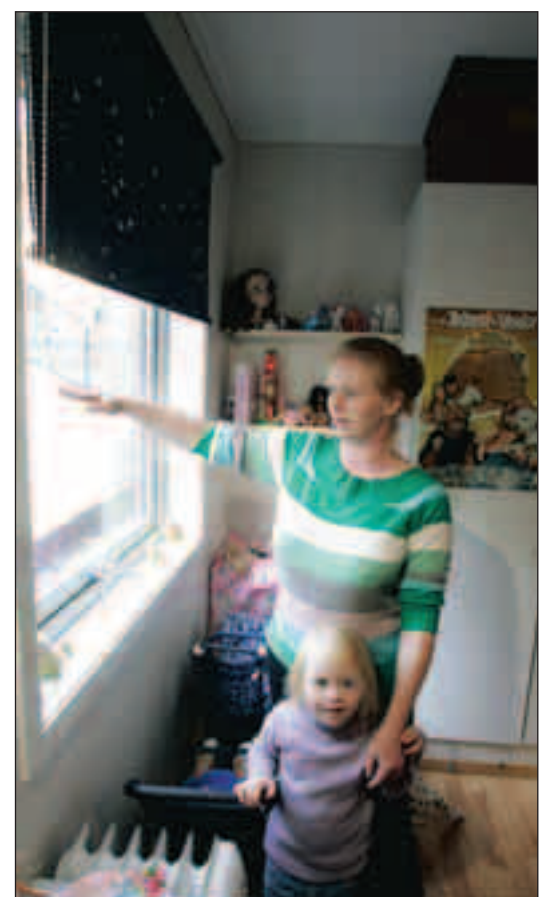
Fuktige sengeklær

– Før var det forferdelig her. Med en gang det ble litt kjølig ute, fikk vi kondens på vindusrutene, på det verste var det dammer i vinduskarmene og fuktig under sengen på barneværelset, forteller Anita Kvammen.

I to og et halvt år har hun bodd i en av utleieleilighetene som Stor-Bergen Boligutleie AS har på Laksevåg. Barna hennes, som i dag er seks og fire år, har i det samme tidsrommet vært mye syke, hatt mye allergi og atopisk eksem.

– Og så alle insektene vi har hatt! Jeg har hevet for tusenvis av kroner i matvarer fordi jeg har funnet dyr i dem. Det mest vanvittige var da jeg hadde montert pepperkakehuset til jul for at ungene skulle få pynte det dagen etter. Neste dag var det rett og slett seget sammen av fuktighet. Jeg tok nesten til tårene da jeg merket at sengeklærne var fuktige, og jeg ikke hadde muligheter for å tørke dem, forteller hun.

Nå er tilværelsen blitt ny. Ungene er kvitt eksem, og så langt er de friskere enn på lenge. Tørkerullene som var utplasserte på strategiske plasser og som Anita brukte til å tørke opp fuktigheten med, har nå fast plass på kjøkkenet.

DEKKET MED FUKTIGHET: – Med en gang det ble litt kaldt, ble det kondens på vinduene, forteller Anita Kvammen i Vågedalen 19. Under sengen til Juni (4) var det fuktig.